

CSIKOS SÁNDOR

Kedves Frici!

Búcsú Bárány Frigyes (1930–2023) színművésztől

Először Debrecenben láttalak színpadon 1960-ban. Akkor már ismert színész voltál filmszerepeid miatt. Nemrég újra vetítették a televízióban *Az aranyembert*, melyben egy délceg, jóvágású színész párbajt vívott Latinovitscsal, Béres Ilona és Krencsey Mariann kegyeiért versengett mint valódi romantikus hős.

Aztán 1984-ben a színpadon találkoztunk, amikor én Nyíregyházára szerződtem. Ratkó József *Segítsd a királyt!* című drámájában te a Főpapot játszottad, én István királyt. Te alapító tagja voltál a nyíregyházi színháznak, túl a pécsi, szolnoki, József Attila-i tagságon. Mint nyilatkoztad, szinte hazajöttél ebbe a teátrumba. A Főpapot nem egyházi múltadra való tekintettel osztotta rád Nagy András László egyetértve Ratkóval; ott volt mögötted a jelentős szakmai múlt, nagy és fontos szerepekkel, szép és árnyalt beszéded, színpadi dikciód is kínálta ezt a szerepet.

Te szolgálatnak tekintetted a színházat, hivatásnak, nem foglalkozásnak. A Főpap mondja Istvánnak, én is mondhatnám vele: „...jótetteidből én ki nem vehetek. / Erényed mellett eltörpülnek vétkeid.”

Tíz évig öltöztünk egy öltözőben. Náladnál pontosabb, lelkiismeretesebb színészt, jobb partnert nem ismerek. Mindig készülten jöttél próbára, soha senkiről egy rossz szót nem mondtál.

Hadd emlékezek meg egy másik, szép és sikeres előadásunkról, a Léner Péter rendezte Remenyik Zsigmond-darabról, *Az atyai házról*. Ebben én a Fiút játszottam, aki elhagyja a szülői házat, majd hosszú időn után hazatér. Szüleit már nem találja életben, fényképeit nézegeti: „Anyám milyen kedves volt és apám milyen komoly és szép!” Ezt méltán mondhattam, és mondhatnám most is rólad. Megnyerő férfi színész voltál, akit a színház szeretete, mélységes humánus és műveltség jellemezett.

Szólnom kell még társadról, párodról, Baraksó Erzsébetről, Zsókaról: egymás iránti szeretetben és tiszteletben éltetek. Egy időben még színházi újságot is szerkesztettünk, színészportrékkal, fényképekkel. Szép idők voltak, örülök, hogy ott lehettem.

Ratkó Jóska szavaival búcsúzom tőled:

Menj békével, s ne lázadozz! Az Úr,
ki meglátja az igaz érdemet,
melletted áll, mert kedves vagy előtte. –
(*Segítsd a királyt!*)